

ЗАПИСНИК

Од Јавна расправа по Студијата за оцена на влијание врз животната средина за проектот – Инсталација за преработка на стари автомобилски гуми со пиролиза во с. Брод во општина Новаци, за потребите на инвеститорот “СТЕНТОН ГРАДБА“ ДОО од с. Долно Оризари, Битола

На ден 02.04.2015 година (четврток) во салата за состаноци на општина Новаци се одржа Јавна расправа по Студијата за оцена на влијанието врз животната средина за проектот – Инсталација за преработка на стари автомобилски гуми со пиролиза во с. Брод во општина Новаци. Јавната расправа ја организираше Министерството за животна средина и просторно планирање и започна во 12:30 часот.

Присутни:

- Влатко Цветаноски – Советник за постапка за оцена на влијание врз животна средина, МЖСПП;
- Мустафа Камили – пом.сораб. за мислења за оцена на влијание врз животна средина, МЖСПП;
- Илија Кондински - Експерт за оцена на влијание врз животна средина изготвувач на Студијата за ОВЖС;
- Претставници од инвеститорот и од Општина Новаци
- Заинтересирани/засегнати граѓани

Јавната расправа се одвиваше по следниот Дневен ред:

1. Отварање и вовед

Јавната расправа ја водеше и ја отвори Влатко Цветаноски. По образложувањето на постапката за оцена на влијание врз животна средина му беше дадено збор на изготвувачот на Студијата за оцена на влијанието врз животната средина за проектот: Инсталација за преработка на стари автомобилски гуми со пиролиза во с. Брод во општина Новаци, Илија Кондински - Експерт за оцена на влијание врз животна средина да изврши презентација и образложување на Студијата.

2. Презентација на Студијата

Илија Кондински ја презентираше Студијата за оцена на влијанието врз животната средина за проектот – Инсталација за преработка на стари автомобилски гуми со пиролиза во с. Брод во општина Новаци. Ги презентираше главните карактеристики на проектот и наведе дека со предложениот проектот инвеститорот има намера да изгради инсталација за преработка на стари автомобилски гуми со пиролиза во с. Брод во општина Новаци. Во презентацијата на Студијата за ОВЖС беа образложени

и елаборирани основните параметри на проектот и исто така беше истакната оправданоста на проектот. Постапката на претварање на автомобилски гуми во суровини со процес на пиролиза – термичка обработка во безкислородна средина и намален притисок при што гумите се разградуваат на повеќе соединенија: течна фракција (масла 30%-40%), пиролизни гасови (10%-30%), тврда јаглеродна фракција (јаглерод во прав 25%-30%) и челична жица (10%-15%).

Текот на производниот процес на пиролиза на отпадни гуми е следниот:

- На депото се довозуваат отпадни гуми, се истовараат и се редат на бетонска површина. На депото се чува резерва за работа од најмалку 5-7 дена.
- Сите гуми се чистат пред редување за да се избегне формирање на валкана атмосферска вода од нивно измивање.
- Гумите се доставуваат до местото за обработка и се мерат со цел да не се надмине капацитетот на пиролизната комора.
- На гумите механички им се отстрануваат челичните жици од венците. Механички извадената челична жица се пресува и се става во контејнери на складот за готови производи, спремна за преземање од купувачите на отпадно железо.
- Пневматиците од кои е отстранета челичната жица, со помош на транспортен систем на подвижни ленти се носат во дробилка, каде подлежат на примарно ситнење, кое продолжува во неколку степени до големина од 5 cm, со цел намалување на волуменот и забрзување на процесот на пиролизата.
- Вака иситнетите парчиња гуми (гумен чипс) преку вибрирачки дозатор се внесуваат во комората на реакторот, која целосно се полни и со помош на повеќе превентори се спречува влез на воздух во истиот.
- Реакторот работи во вакуум, на температура од 200-450 °C.
- Во почетокот на процесот се врши загревање со природен гас, се додека процесот на пиролиза не создаде сопствен гас. Овој гас потоа со цевки се носи до грејната комора и се користи како гориво за загревање. Кога еднаш ќе започне процесот на пиролиза, повеќе не е потребен надворешен извор на енергија. Во текот на горењето на овие гасови скоро да нема емисија во атмосферата затоа што се состојат главно од водород и метан.
- Вишокот на пиролизен гас ќе помине низ водено управуван систем за чистење пред да се испушти. Поради топлината, ќе се формира пареа која ќе биде испуштена.
- Кога гумените парчиња ќе се загреат во реакторот, материјалот се разградува во два независни токови – ток на јаглеводородна пареа и ток на цврсти материјали – јаглерод. Секој од овие текови се преработува одделно.
- Токот на јаглеводородна пареа се состои од испарено масло и смеса од гасови. Од овој ток прво се отстрануваат цврстите нечистотии низ систем за прочистување, од каде пареата минува низ голем кондензатор кој се лади со вода, при што се снижува температурата и најголемиот дел од маслото се кондензира. Потоа маслото се испушта од дното на кондензаторот и се складира во резервоар.
- Постројката за пиролиза не користи систем за горење за да се ослободи од несаканите гасови.
- Јаглеродната цврста фракција (пиролизен јаглен) ќе се депонира во подземан бункер, од каде механички се носи во одделението за пакување, каде истиот се

пакува во непропустливи вреќи кои собираат до 500 kg. Овие вреќи потоа се запечатуваат, за да се осигури дека нема да има дисперзија на саѓите во атмосферата, и се носат на склад за натамошен транспорт до купувачите.

Конкретната инсталација за пиролиза на гуми во близина на с. Брод е предвидена за преработка на една шаржа од 10 t отпадни гуми на ден, односно за просечни 22 работни дена во месецот, 220 t, односно за ефективни 10 месеци годишна работа вкупно 2200 t отпадни гуми.

При евентуален престанок на работа на инсталацијата, потребни активности се продажба на преостанатите залихи на суровините кои се добиваат од процесот на пиролиза - течна и тврда фракција, на соодветните купувачи на секундарни суровини и конзервирање на опремата или нејзина демонтиража и продажба. Халата која ќе остане може во иднина да се користи за други намени.

Изготвувачот на Студијата за оценка на влијанието врз животната средина исто така истакна дека во Студијата за ОВЖС се анализирани следниве главни влијанија: квалитет на воздух, квалитет на вода и почва, бучава, управување на отпад и тоа во сите фази од животниот циклус на проектот - фаза на изградба, оперативна фаза и фаза на евентуално престанување со работа. За секое од овие влијанија, по секоја фаза поодделно, предвидени се мерки за намалување на потенцијалните влијанија.

По завршувањето на презентацијата на Студијата за ОВЖС, Влатко Цветаноски пред да ја отвори дискусијата информираше дека сите заинтересирани можат во рок од 10 дена да достават коментари во однос на Студијата за ОВЖС, а коментарите од заинтересираната јавност ќе бидат земени предвид во текот на постапката.

3. Дискусија

- Благој Недановски – постави прашање од социолошки аспект, колку ќе има вработувања и дали ќе се намали миграцијата на локалните жители со евентуалното спроведување на овој проект?
На ова прашање одговор даде Илија Кондински, дека споменатите три вработени во Студијата се однесуваат за основниот процес во една смена, а со дополние се произнесе и Инвеститорот Благој Крстевски, кој кажа дека со зависно од динамиката на идниот развој на овој проект предвидени се околу 50 вработувања, во основниот процес во повеќе смени, во административниот дел, потоа се можни индиректни работни места во делот на собирање, достава на суровини и сл. со оглед на што се очекува дека ќе се намали миграцијата на локалните жители.
- Благој Бежановски – постави прашање од каде ќе се биде набавува суровина - отпадни гуми?
На ова прашање одговор даде Илија Кондински кој кажа дека на годишно ниво во Република Македонија се создаваат околу 6500 тони отпадни гуми од кои 2200 тони се предвидува да се преработуваат во оваа инсталација и дека отпадните гуми ќе се набуваат од сите краишта на Република Македонија со добавувачи и собирни пунктови.

- Ѓорѓи Мицковски – постави прашање околу пиролизниот гас, дали е доволен за процесот или ќе останува вишок?

На ова прашање одговор даде Илија Кондински кој кажа дека при процесот на пиролиза се создава количина на пиролизен гас (главно метан и водород) која е доволна за натамошно самостојно догревање на реакторот, без потреба од друг надорешен извор на греење, и дека одредена количина може да се јави како вишок, кој може да се искористи за загревање на други системи кои би можеле да се развијат во комплексот на објекти на локацијата, а може и да се складира во боци и да се употребува за понатамошно користење.

Други дискусанти не се пријавија и на крај Влатко Цветаноски ја затвори јавната расправа во 14:30 часот, со напомена дека сите забелешки и сугестии можат да бидат доставени во писмена форма до МЖСПП.

**Записникот го водеше
Мустафа Камили**